

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZASTUPNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PRED EUROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA
Zagreb, 13. studenog 2019.

Analiza presude

Lopac i drugi protiv Hrvatske

br. zahtjeva 7834/12

povreda čl. 1. Protokola br. 1 i čl. 7. Konvencije – zaštita vlasništva i nema kazne bez zakona

Nepredvidljivost u primjeni i nedosljednost u tumačenju Konvencije o privremenom uvozu, uzrokovali su povredu prava vlasništva i načela nullum crimen sine lege

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud), u odboru od 3 suca, 10. listopada 2019. donio je presudu kojom je utvrdio da je Republika Hrvatska u upravnim i prekršajnim postupcima protiv podnositelja zahtjeva povrijedila njihovo pravo vlasništva te načelo nema kazne bez zakona.

Podnositelji zahtjeva su četiri državljanina Republike Hrvatske s odobrenim stalnim boravkom u inozemstvu, protiv kojih je Carinska uprava pokrenula porezne upravne i prekršajne postupke zbog uvoza plovila i automobila u Republiku Hrvatsku. Carinska uprava je utvrdila da podnositelji nisu ispunili uvjete za izuzimanje od plaćanja carine predviđene člankom 5. Aneksa C Konvencije o privremenom uvozu (dalje u tekstu: „Istanbulska konvencija“). Podnositelji su pred domaćim sudovima bezuspješno tvrdili da su nadležna tijela pogrešno tumačila izraz „*persons resident*“ iz Istanbulske konvencije, izjednačavajući ga s izrazom „prebivalište“.

Članak 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju

Odluke carinskih vlasti kojima je podnositeljima zahtjeva naložena isplata uvozne carine predstavljaju miješanje u njihovo pravo vlasništva. Da bi miješanje bilo opravdano, ono mora biti zakonito, u javnom interesu i razmjerno.

Zakonitost miješanja - Europski sud je utvrdio da postojanje pravne osnove samo po sebi nije dovoljno da bi se zadovoljilo načelo zakonitosti, već ono podrazumijeva i kvalitativne pretpostavke poput pristupačnosti i predvidljivosti zakona. Europski sud je već ranije, u predmetu [Žaja protiv Hrvatske](#), zaključio da je primjena članka 5. Aneksa C Istanbulske konvencije u Hrvatskoj u relevantno vrijeme bila nepredvidljiva i nedosljedna. Naime, nadležna su tijela u relevantnom razdoblju pojam „*persons resident*“, tumačila ili kao „osobe koje imaju prebivalište“ sukladno definiciji prebivališta iz Zakona o prebivalištu i boravištu građana, ili kao financijsko prebivalište i uobičajeno boravište definirano Općim poreznim zakonom. Drugim riječima, nije bilo precizirano tko može iskoristiti izuzimanje od plaćanja carine.

Budući da su zaključci Europskog suda u predmetu *Žaja* u jednakoj mjeri primjenjivi u ovom predmetu, Europski sud nije provodio daljnji test (utvrđivanje je li miješanje bilo u javnom interesu i razmjerno), već je utvrdio da je došlo do povrede članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju.

Članak 7. Konvencije

Jednako tako, referirajući na predmet *Žaja*, Europski sud je naveo da se nije moglo razlikovati dopustivo od zabranjenog ponašanja uz stupanj sigurnosti koji zahtijeva članak 7. Konvencije. Prostor ostavljen nacionalnim tijelima za tumačenje i primjenu članka 5. Aneksa C Istanbulske konvencije bio je suviše širok da bi osigurao učinkovit mehanizam zaštite od proizvoljnog progona, osude ili kažnjavanja.

Slijedom navedenoga, Europski sud je utvrdio povredu članka 7. Konvencije.

Za utvrđenu povredu Europski sud je prvom podnositelju zahtjeva dosudio pravednu naknadu u iznosu od 2.307,00 eura, trećem podnositelju 1.886,00 eura, a četvrtom podnositelju 2.116,00 eura na ime troškova i izdataka.

Ovu analizu izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Analiza ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te nije obvezujuća za taj Sud.